A bűnsegéd és a többiek

Tiltott határátlépés és annak kísérlete miatt álltak a szegedi megyei bíróság előtt Béni Miklós 25, Szőke Istvánné 22, Kálmán Kolos Imre 20 és Cseszkó Gyula 29 éves budapesti lakosok. A vádlottak padjára került, mint bűnsegédjük Barta György 25 éves battonyai lakos is. Szőkéné külön élt férjétől, aki visszajárt hozzá és állandóan zaklatta. Ez volt az ok arra, hogy Szőkéné rávette Béni Miklóst, hogy disszidáljanak együtt. Béni kettőjük ügyét nem tartotta titokban. Találkozott Kálmán Kolos Imrével, aki felajánlotta, hogy csatlakozik hozzájuk. Oka volt rá, mert egy büntető ügye volt folyamatban. Kálmán Kolos is tovább adta immár hármuk tervét Cseszkónak. Megbeszélték, hogy majd Szegeden találkoznak, s innen mennek tovább. Cseszkó összefutott Szegeden Barta Györggyel, akit korábbról ismert, s az vállalkozott arra, hogy megmutatja nekik az utat a jugoszláv határ felé. Kivitte őket Szőregre. Cseszkónak és Kálmán Kolosnak sikerült a határon átlépni, viszont mindkettőjüket elfogták és visszaadták a jugoszláv hatóságok, miután ott letöltötték büntetésüket. Béninek és Szőkénének nem sikerült elhagyni az országot.

A szegedi megyei bíróság Bénit 1 évi börtönre, Szőkénét 10 hónapi szabadságvesztésre ítélte jogerősen. Az utóbbit kötelezte egy korábban felfüggesztett és lopásért kapott 10 hónapi szabadságvesztés letöltésére is. Kálmán Kolos Imre büntetése 9 hónapi szabadságvesztés. Cseszkót 6 hónapi szabadságvesztésre, szigorított büntetésvégrehajtási munkahelyre ítélték. A bűnsegéd, Barta büntetése 6 hónapi szabadságvesztés, amelyet próbaidőre felfüggesztettek.

A friss öregség elérhető

Dr. Dragomir Mateev professzor, a Bolgár Tudományos Akadémia levelező tagja, a gerontológiai és geriatriai központ vezetője több, az öregséggel kapcsolatos kérdésre válaszolt.

● Mik az Ön által vezetett központ eredményei és milyen módszereket alkalmaznak?

— Ma már elmondhatjuk, hogy a gerontológiai és geriatriai intézet jó eredménnyel működik. Az intézetben élő emberek elfelejtették, hogy öregek. Játékos elfoglaltságok, turisztika és edzési eljárások — ezek azok a módszerek, amelyekkel az egészséges, friss öregségért harcolunk. A kultúrterápiát is sikeresen alkalmazzuk. Speciális képzettségű pedagógusok segítségével nyugdíjasaink idegen nyelveket tanulnak, olvasnak és megvitatják a könyveket, filmeket, színházi előadásokat. Ezeknek a foglalkozásoknak az a célja, hogy az öregek ne szakadjanak el az őket körülvevő környezettől, fenntartsuk bennük az érdeklődést minden iránt és úgy éljenek, mint minden más ember. Sőt még arra is lehetőséget nyújtunk, hogy társadalmi életet éljenek, ami számukra egészen természetes is.

● Milyen módon állhatunk ellen az öregségnek és az öregedés elleni küzdelmet hány éves korban kell megkezdeni?

— A kollektívánk tapasztalatai alapján kijelenthetjük, hogy az öregség beteges állapota nemcsak teljes mértékben elkerülhető, hanem magának az öregségnek bekövetkeztét is hátráltathatjuk. Noha intézetünk csak öt év óta működik, máris olyan eredményeket értünk el, amelyek híre gyorsan elterjedt. Vívmányaink népszerűségét mutatja az a sok levél, amelyet a világ minden tájáról kapunk. Vannak olyan eseteink, amikor jelentős javulást értünk el még infarktus utáni, agyvérzés utáni vagy myocarditises állapotnál is. Egész sor intézkedést alkalmazunk az elhízás ellen. Mivel pedig ez a jelenség a 25. életév betöltése után szokott megmutatkozni, úgy gondolom, hogy ettől az időtől kell harcolni az öregedés ellen. Ezen a fronton is erőteljes, beidegződött hagyományokba ütközünk. Ezek leküzdése egy teljes folyamat: először meggyőzés, utána pedig teljes meggyőződés szükséges.

● Hány éves korig végezhetők fizikai gyakorlatok?

— Nálunk a központban van egy 96 éves asszony, aki rendszeresen végzi a fizikai edzést. Az idős ember erejének hanyatlása nagy mértékben annak a felfogásnak tulajdonítható, hogy az öregeket óvni kell a fizikai fáradságtól. Ez nagy tévedés: éppen a mozgás kerülése az, amitől az öregek atrofiás állapotba kerülnek. Ma már határozottan állíthatjuk, hogy ha az öregeket kellő mértékű fizikai megterhelésnek vetjük alá, kikerülnek az atrofiás, tehát pangásos állapotból. A fizikai gyakorlatok eme kedvező hatására korhatár nincs és nem is lehet. Azok a száz éven felüliek, akik nálunk élnek és akikkel az egész világ előtt büszkélkedünk, állandóan mozgó emberek, akik még most is dolgoznak valamit. Hangsúlyoznom kell, hogy a funkcionális terhelés nem csupán izomi, hanem idegzeti terhelést is jelent. Az edzéseknél, testmozgásoknál jelentkező pulzusok szellemi jellegét általában elfelejtik. Márpedig az öregedő embernek éppen az akaratát kell gyakorolnia.

● Alkalmazzák-e az Önök módszereit a központon kívül is?

— Igen, különböző kísérleti csoportokban. Az utóbbi időben ezeknek száma növekedett. Ezekben a csoportokban az idősekkel egész éven át bizonyos mozgási módszereket hajtatnak végre. A csoportokat — Várnában, Plevenben, Sztara Zagorában, Haszkovóban és másutt — a központ irányítja. Egyébként pedig tanfolyamokat rendezünk orvosok és gyógytorna-szakemberek számára, amelyek megismerkednek kutatásaink eredményeivel.

● Ön szerint milyen az „eszményi öregség"?

— Az öregség — joggal — az élet legszörnyűbb jelenségei egyikének vélhető, különösen ha az aggkori gyengeelméjűségre gondolunk. Az olyan öregember, aki még a nevét is elfelejtette, nem ismeri meg hozzátartozóit és nem tud magáról, nem tudja szabályozni biológiai folyamatait, az mindenki számára csak teher és nyűg. Ez az elidegenedés legszörnyűbb formája. Éppen az a törekvésünk, hogy az öregség ilyen betegségeit elkerüljük. Teljes mértékben lehetséges, hogy az emberek életük normális és alkotó időszakaként éljék le öregségüket. Ilyenformán ennek az életszakasznak is megvan a maga szépsége.

N. R.

KERESKEDELEM

Sör és „beszéd"

Most nem a sörhiányról lesz szó, hanem egy annál súlyosabb dologról. Mert sör azért kapható, nemcsak világos, még barna is, például a csanádpalotai fogyasztási szövetkezet szegedi vendéglőjében. S hogy mégsem elégedett a vásárló, annak más az oka.

„A pincér — írja S. Gyné olvasónk —, miközben a kezében tartott csapból gyöngyözve pezsegett a barna folyékony kenyér, hangos szónoklatot intézett a jelenlevőkhöz. Imígyen: Nagyon príma sörünk van, táplál és erősít, még tyúkszemirtásra is jó, a mama is arra viszi. Lehet vele hajat is festeni. Én már fürödtem is benne!" — Aztán levélírónk így folytatja: „Hogy ettől a tréfának szánt ízléstelenségtől megóvjam a többi vendéget, teszem szóvá az esetet. Mélységesen szégyenleném vendéglátó városunk valamennyi lakója nevében, ha valaki hasonló modortalansággnak lenne kitéve."

Mi is!

Vasárnapi ajándék

A Kárász utca és a Klauzál tér sarkán a közelmúltban kinyitott az újjáalakított ajándék- és illatszerüzlet. De néhány napra rá, az ideiglenes kis illatszerbolt helyén, még egy ajándékbolt nyílt a Kárász utcán. Azt írták a cégtáblájára, hogy mozgóárus.

Mozgóárus állandó üzlethelyiségben? Hát ez miféle fából vaskarika? Aféle, hogy hiába a reprezentatív új ajándékbolt, annak mint eddig, ezentúl is zárva kell lennie vasárnap. Ez a regula. Tavaly még pavilon állt a Klauzál téren, abból árulták vasárnap is az ajándéktárgyakat. De idén — a tér szépségének megóvása érdekében — az I. kerületi tanács nagyon helyes intézkedése megakadályozta felállítását. Tehát éppen vasárnap, amikor egyszerre húszezer vendége is van Szegednek, üzlet nélkül maradt volna a város közepe.

A mozgóárus Kárász utcai letelepítése tehát igen hasznos és szellemes ötlete volt az iparcikk kiskereskedelmi vállalatnak. Nem ez a fából vaskarika, hanem az az idejét múlt rendelkezés, mely az ilyesféle megoldást kikényszeríti.

Jó szolgálat

Bizonyára sokan észrevették, de azért egyáltalán nem baj, hogy Kászoni Gellért olvasónk le is írta, hogy a szegedi Centrum Áruház mennyi mindent kezdeményez már a második éve az ünnepi hetek idején. Kár lenne a dolgot azzal elintézni, hogy ez neki üzlet, miért ne csinálná? Mert bár igaz, hogy jó üzlet lehetett az ipari vásár alatt a különböző kiállító textilgyárak termékeinek árusítása, divatbemutató tartása, s ami még ezután jön, az Universal lengyel külkereskedelmi vállalattal közös háztartási gépbemutató rendezése is — mégis osztatlan elismerés jár érte.

Fehér Kálmán

Zoltánfy István

Szegedi művészek

Eredetileg szobrásznak készült — ma mégis festőként ismeri a közönség, s fiatal kora ellenére — tavaly végzett a tanárképző főiskola rajzszakán — több nyilvános szereplés van már a háta mögött. Furcsa ellentmondás: tizennégy éves korában megnyeri a *Népszabadság* gyermekrajz pályázatát, de ugyanakkor nem veszik föl a képzőművészeti gimnáziumba, tizenhétévesen a Műszaki Egyetem klubjában állít ki, s egy évvel később hiába felvételizik a Képzőművészeti Főiskolán. Érettségi után egy évig díszletfestő a szegedi színháznál, s ma rajztanár a Mérei utcai Zrínyi Ilona általános iskolában.

Zoltánfy István, a szegedi képzőművészet Benjaminja 1966 óta rendszeresen szerepel kiállításokon csendéletekkel, figurális kompozíciókkal. Képeit a klasszikus formatisztaság és metafizikus tartalom egyaránt jellemzi. Csönd és mozdulatlanság árad ezekből a festményekből, a horizont alatt és fölött vöröslő baljós kis napkorongokból, a majd minden képen megtalálható vázákból és edényekből, és figuráiból még akkor is, ha azok egymást takaró síkokban, egymásba áttűnve helyezkednek el a klasszikus teret montázsszerűen bontva. „A mozdulatlanságot nem statikusságban, hanem két mozgás közötti nyugalmi állapotként fogom föl" — mondja.

Piero della *Francescát* és *Giottot* szereti, az archaikus görög szobrokat — és a gyerekrajzokat. Örömmel és szeretettel foglalkozik a gyerekekkel, szokatlan feladatokat ad nekik és teljes szabadságot, s azok kötöttségek és kényszer alól felszabadulva csodálatos mesevilágot varázsolnak a papírra. A történelemnek is azokat a periódusait szereti, amikor a dolgok születőben és alakulóban vannak, potenciálisan magukban hordozva minden lehetőséget. Nyilván a gyerekekhez is ezért vonzódik, akiket tanítva maga is tanul.

Eddig Zoltánfy a festő és a rajzpedagógus. S vajon hűtlen lett-e az eredeti elképzeléséhez, az első vonzalomhoz: a szobrászathoz? *Hindemith Mathis, a festő* című operájához készített ebben az idényben a színház megrendelésére több gipszszobrot, a szabadtéri játékok *Aida* és *Bánk bán* produkciójához pedig — három szobrászművésszel együtt — óriási méretű figurák és domborított háttér mintázására kapott megbízást.

Keveset beszél és sokat dolgozik. „Pontosan, szépen" látványos külsőségek és gesztusok nélkül mindig csak annyit, amennyi az átélés intenzitása folytán hiteles. Mesterének — mint annyi más fiatal szegedi festő — *Vinkler* Lászlót vallja.

Kulka Eszter

Színek, formák, vonalak

Igazi szűcsremekek — írhakabátok, panofix-bundák, bőr- és műbőr-ruhafélességek — készülnek a szegedi szőrmegyárban: a Pannónia Szőrmekikészítő és Szőrmekonfekció Vállalat gyáregységében. Messze földre is elviszik ezek a termékek az itteni szűcsök ügyességének hírét.

S mint minden termék, egyúttal ezek is dicsérik a tervező ügyes kezét, ötletgazdagságát.

A modelltervező színekben, formákban, vonalakban gondolkodik. Ezt teszi Stumphauser Gézáné is, mikor megálmodja, papírra veti, alakítgatja, formálgatja elképzelését. A szőkehajú, napbarnította bőrű, mosolygós fiatalasszony a gyár ösztöndíjasaként tanult az Iparművészeti Főiskolán, s a három éves szerződés lejártával sem hagyta el a szegedi gyárat. Megszerette a munkát, a közösséget.

— Én tulajdonképp ruhatervezőnek tanultam — mondja. — Úgy kezdődött az egész, hogy már kislanykoromban nagyon szerettem rajzolni, magamnak varrogatni. A ruhatervezésben mindkettőt gyakorolhatom — gondoltam annakidején.

Persze a textilanyagokkal könnyebb bánni, mint a szőrmékkel, bőrökkel. Meghatározott idomú és nagyságú anyagokból kell itt — gazdaságosan és divatosat — tervezni. A szőrmék sajátosságai is eltérők, ezt és még sok körülményt vesz figyelembe a tervező, amikor modellt rajzol, szerkeszt.

Homokszín, barna, borvörös, lila, mélyzöld; s még hány és hányféle szín, színárnyalat kavarog a fantáziában. Az eredmény: valóságos „színorgia" virágzik a munkatermekben, a raktárban. Így lesz az álmodásból a szorgos munkáskezekben valóság. A mosómedvétől a bárányon át a hörcsögig sokasok állat magavarrta bundája alakul át az üzemben divatos, messze földön is elismert termékekké. Nem könnyű, nagyon is nehéz munka, néha épp a legkedvesebb elgondolás nem valósulhat meg, mert kiderül, hogy ráfizetéses lenne, például sok lenne a hulladék a gyártás során. Ilyenkor szinte sír a tervezőnő lelke, de aztán újra kedvet kap az új próbálkozáshoz, kísérletezéshez, hisz nem is kenyérkeresetnek, hanem hivatásnak, művészetnek érzi ezt a munkát.

— Az első igazi siker?

— Mikor 1962-ben idejöttem, még csak négy önálló modellt készítettem. Aztán ahogy múltak az évek, egyre többet. Ami a legnagyobb buzdítást adta: 1965-ben a BNV-n az év legszebb terméke díjat nyertük egy pezsgőszínű, érdekes írhakabáttal, amit én terveztem.

Idén már 171 exportmodell került ki fél esztendő alatt a rajzasztaláról. Abban, hogy a gyár kollekciója miniszteri dicséretet kapott az idei nemzetközi vásáron, szintén jelentős része van a munkájának.

Hogy mi a legközelebbi terve? Minden év szeptemberében megrendezik Párizsban a Nemzetközi Bőripari Kiállítást. Mikor elsőízben kint járt, 1966 őszén, sok értékes tapasztalatot gyűjtött össze ezen a nagy seregszemlén, ahol a következő év fő modellirányzatai mutatkoznak be. Idén is ott lesz a kiállításon a modelltervező-nő, hiszen e nélkül, a „fősodrásba" való bekapcsolódás nélkül nem lehet megvalósítani a szőrmegyáriak nagy célkitűzését. Nevezetesen azt, hogy mindig újat, divatosat termeljenek, hogy versenyképesek maradjanak a világpiacon.

Simai Mihály

A TÁPÉI HÁZIIPARI SZÖVETKEZET
1969. évi termékeiből

árubemutatót rendez

Az árubemutató augusztus 11-től augusztus 31-ig mindennap délelőtt 10 órától délután 4 óráig kereskedelmi szakemberek, valamennyi kedves érdeklődő részére nyitva van. Az árubemutató helye:
Tápén, a tanácsháza tanácstermében. X. S. 55 861

SZEGEDI SZABADTÉRI JÁTÉKOK, 1968. AUGUSZTUS 11., 13., 16., 19.

AIDA

OPERA.

JEGYEK VÁLTHATÓK: JEGYIRODA, KÁRÁSZ U. 15.

A szentesi mezőgazdasági ktsz

eladásra kínál 5000 kg 10—11x100 mm-es féderacélt 4 fm hosszúságban. Érd.: Szentes, Kossuth u. 19. Telefon: 170. Z. 24 853.